

Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД
Рев 4261/2018
11.03.2020. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни касациони суд у већу састављеном од судија: Весне Поповић, председника већа, Зоране Делибашић и Гордане Комненић, чланова већа, у парници тужиоца „Phillip Morris Operations“ а.д. Ниш, чији је пуномоћник др Небојша Станковић, адвокат из ..., против туженог АА из села ... код ..., чији је пуномоћник Срђан Алексић, адвокат из ..., ради дуга, одлучујући о ревизији тужиоца изјављеној против пресуде Апелационог суда у Нишу Гж 3158/17 од 26.04.2018.године, у седници одржаној дана 11.03.2020. године, донео је

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ, као неоснована, ревизија тужиоца „Phillip Morris Operations“ а.д. Ниш, изјављена против одбијајућег дела пресуде Апелационог суда у Нишу Гж 3158/17 од 26.04.2018.године.

ОДБИЈА СЕ захтев тужиоца „Phillip Morris Operations“ а.д. Ниш, за накнаду трошкова поступка по ревизији.

Образложење

Допунском пресудом Основног суда у Нишу П 4928/2015 од 29.06.2017.године, одбијен је захтев тужиоца којим је тражио да суд обавезе туженог да му исплати на име дуга за испоручену механизацију, за већи износ од досуђеног од 155.244,00 динара, па до траженог износа од 1.387.810,00 динара.

Апелациони суд у Нишу је, пресудом Гж 3158/17 од 26.04.2018.године, ставом првим изреке, укинуо допунску пресуду Основног суда у Нишу П 4928/2015 од 29.06.2017.године и решење о трошковима поступка садржано у другом ставу изреке пресуде Основног суда у Нишу П 4928/2015 од 15.03.2017.године и одлучио тако што је, ставом другим изреке, обавезао туженог да тужиоцу исплати, на име дуга, износ од 218.150,00 динара, са законском затезном каматом почев од 24.01.2017.године па до исплате, док је за вишак од досуђеног износа до траженог износа од 1.387.810,00 динара, тужбени захтев тужиоца одбијен као неоснован, а ставом трећим изреке тужени је обавезан да тужиоцу накнади трошкове парничног поступка у износу од 94.936,00 динара.

Против правноснажне пресуде донете у другом степену, тужилац је благовремено изјавио ревизију, због битне повреде одредаба парничног поступка и погрешне примене материјалног права.

Врховни касациони суд је испитао пресуду другостепеног суда, у побијаном делу, применом одредбе члана 408. Закона о парничном поступку ("Службени гласник РС" бр.72/11...87/18), па је нашао да је ревизија тужиоца неоснована.

У поступку није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. Закона о парничном поступку, на коју ревизијски суд пази по службеној дужности, а ревизијом тужиоца се указује на повреде поступка због којих она не може да се изјави, у смислу одредбе члана 407. став 1. истог Закона.

Према утврђеном чињеничном стању, између парничних странака је закључен уговор број .../... дана 16.03.2001.године, на основу ког је тужилац уложио средства у набавку опреме коју је предао тужиоцу, док је тужени преузео обавезу да у наредних 10 година почев од 2001.године, на сопственом или земљишту узетом под закуп, сади дуван типа „Вирцинија“ на површини 2,00 ха и расади најмање 50.000 струкова дувана, а да одобрена кредитна средства на име испоручене механизације, у износу од 586.200,00 динара врати тужиоцу у натуралном облику, испоруком дувана друге класе у укупној количини од 5.200 кг. Уговорено је да тужени дуван тужиоцу испоручује тако што би у наредних 10 година почев од 2001.године, тужиоцу испоручивао једнаке годишње количине од по 530 кг, након чега би стекао својину на опреми, у тренутку испоруке целокупне количине дувана. На основу тог уговора предвиђено је да уговарачи сваке године закључују једногодишњи уговор којим би се регулисале остале уговорне обавезе. На основу уговора број 9 закљученог дана 04.03.2003.године, парничне странке су уговориле производњу дувана за 2004.годину, тако што је тужени био дужан да на површини од 1,5 ха произведе, расади и засади 3.300 биљака и произведе количину од 2.640 кг дувана, уз обавезу да обави агротехничке мере, по упутствима стручне службе тужиоца. Тужилац се обавезао да туженом пружи стручну помоћ и снабде га семеном, хемијским средствима и репроматеријалном. Уговором о регулисању међусобних обавеза и потраживања од 30.04.2004.године, парничне странке су констатовале да је укупно стање неизмирених обавеза произвођача доспелих по свим уговорима закључених до 31.12.2003.године, износ од 105.720,00 динара који се тужени обавезао да измири у новцу најкасније до 31.12.2006.године, без камате. Пошто тужени обавезу из тог уговора није испунио, правноснажном пресудом Основног суда у Нишу П 9331/2011 од 11.07.2014.године, обавезан је да тужиоцу, по основу уговора о регулисању међусобних обавеза и потраживања од 03.05.2004.године, исплати износ од 105.720,00 динара, са каматом по Закону о затезној камати почев од 31.12.2006.године. Тужени је против тужиоца поднео тужбу суду, ради накнаде штете коју је претрепео током 2003.године због чињенице да му је тужилац испоручио семе које није било вирусолошки испитано, а није му пружио ни стручну помоћ. Обавештењем од 23.04.2005.године, тужилац је обавестио туженог да прекида пословну сарадњу са њим и да се има сматрати да су сви уговори који су до тада закључени, раскинути, а имајући у виду чињеницу да је тужени Општинском суду у Нишу поднео тужбу за накнаду штете и да парничне странке „нису успеле да превазиђу проблеме“. Правноснажном пресудом Основног суда у Нишу П 2779/12 од 04.07.2015.године, тужилац је обавезан да туженом, на име накнаде штете за изгубљени принос за 2005.годину, исплати износ од 325.398,00 динара, са

припадајућом затезном каматом, из разлога што је тужилац раскинуо уговор, без остављања накнадног рока за испуњење, а тужени је током 2004.године претрпео штету у виду мањег приноса дувана, јер му је тужилац испоручио недеklarисано семе које није било на листи признатих сорти. Правноснажном пресудом Основног суда у Нишу П 4928/2015 од 15.03.2017.године, тужени је обавезан да тужиоцу, на име дуга за испоручену механизацију исплати износ од 155.244,00 динара, са законском затезном каматом почев од 24.01.2017.године па до исплате. Вештачењем је утврђена вредност дуговане количине дувана од стране туженог тако што до краја 2004.године износи 1.961,1 кг дувана, по ценама на дан доспелости обавезе од 1,2 евра по килограму дувана, а то је укупно износ од 292.807,00 динара. Имајући у виду да је правноснажним делом пресуде од 15.03.2017.године тужиоцу досуђен износ од 155.244,00 динара, тужени је обавезан да му исплати разлику у износу још 137.563,00 динара. Поред тога, тужени је дужан да исплати тужиоцу и рату која је доспела за преузету опрему-сушару, за 2005.годину од 520 кг дувана, што износи 80.587,00 динара, тако да укупна обавеза туженог према тужиоцу износи 218.150,00 динара.

Код овако утврђеног чињеничног стања, Врховни касациони касациони суд налази да је правилно, побијаним делом другостепене пресуде, одбијен тужбени захтев тужиоца за разлику од признатог износа од 218.150,00 динара, са каматом, до траженог износа од 1.387.890,00 динара, као неоснован, имајући у виду да је уговор који је закључен између парничних странака, једнострано раскинут од стране тужиоца који, у овој конкретној ситуацији нема право да тражи исплату рата које доспевају након 2005.године па до очекиваног окончања уговора.

Дејство раскида прописано је одредбом члана 132. став 1. Закона о облигационим односима, тако што су раскидом уговора обе стране ослобођене својих обавеза, изузев обавезе на накнаду евентуалне штете.

Према садржани писаног обавештења које је тужилац доставио туженом дана 23.04.2005.године, а којим га је обавестио о раскиду уговора, разлог за једнострани раскид уговора од стране тужиоца је чињеница да је тужени пред Општинским судом у Нишу покренуо поступак за накнаду штете против правног претходника тужиоца, јер нису успели да превазиђу проблеме.

Заштита субјективног права пред судом не представља повреду начела савесности и поштења, нити злоупотребу права, прописану одредбом члана 12. и 13. Закона о облигационим односима, а то није ни оправдани разлог за раскид уговора пошто се ради о законом дозвољеном начину заштите повређеног права из уговорног односа.

Тужилац у ревизији указује да су у периоду од 2012. до 2018.године, Апелациони суд у Нишу, Виши суд у Нишу и Виши суд у Лесковцу, као другостепени судови, доносили различите пресуде о основаности тужбеног захтева и обиму досуђене накнаде тужиоцу против произвођача дувана за повраћај механизације, односно исплату накнаде за испоручену механизацију, репроматеријал и енергенте. То, међутим, није од утицаја на одлучивање у овој парници јер се другостепена одлука, у побијаном делу, заснива на чињеничном стању које је утврђено у овом поступку и то да је тужилац једнострано раскинуо уговор закључен са туженим имајући у виду

чињеницу да је тужени, Општинском суду у Нишу, против тужиоца поднео тужбу за накнаду штете.

Пошто се тужбени захтев тужиоца у делу који је одбијен побијаним делом другостепене пресуде, односи на извршење уговорних обавеза туженог у погледу рата које доспевају у периоду након 2005.године (када је предметни уговор раскинут) па до очекиваног окончања уговорног односа парничних странака, следи да је другостепени суд правилно применио материјално право када је тужбени захтев тужиоца у том делу одбио као неоснован, јер је тужени, раскидом уговора од стране тужиоца, ослобођен те обавезе.

На основу изложеног, применом одредбе члана 403. став 1. тачка 3. и 414. Закона о парничном поступку, Врховни касациони суд је одлучио као у ставу првом изреке ове пресуде.

Одлука о захтеву за накнаду трошкова по ревизији, садржана у ставу другом изреке ове пресуде, донета је применом одредбе члана 153. став 1. и 165. став 1. Закона о парничном поступку, имајући у виду да ревидент није успео у ревизијском поступку.

**Председник већа – судија
Весна Поповић,с.р.**

За тачност отправка
управитељ писарнице
Марина Антонић